

Fóia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

16/27

Ianuarlu

1867.

Ese in fie-care septemana odata, adeca dominec'a
contienendu o còla si diumetate.

Pretulu pentru Austria

pe Jan.—Jun. 4 fl. —

pe Jan.—Dec. 8 fl. — cr.

Pentru Romania

pe Jan.—Jun. unu galbenu si diumetate.

Nr.
3.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a morariloru Nr. 10.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Epistolele nefrancate nu se primescu si opurile
anonime nu se publica.

III

cursu

anualu.

ANASTASIU PANU.

Unulu din acei barbati devotati cu tóta anim'a loru causei sante a natiunei, de cari forte pucini avemu, — unulu din acei straluciti' individi cari prin splendórea si tari'a spiritului loru s'au sciutu naltia' din intunereculu nesciintiei la culmea sciintieloru celor mai frumóse, mai salutarie, — unulu din acei energiosi aperatori ai drepturiloru apesatiloru, ai demnitatii natiunei romane, cari pana la ultim'a loru spirare mergu innainte falfaindu si aredicandu standardulu progresului, ducandu inainte faci'a culturei si anuntiandu viétia acelora ce sunt gata a-i urmá, —

Anastasiu Panu.

in fine unulu din acei martiri ai causeloru sante, cari in tóta viétia loru au asudatu pentru altii, au ajutat pe fie-carele numai de ei ensii s'au sciutu uitá . . . cetatianu distinsu, avocatulu eminentu, oratorulu raru, si mai presusu de tóte diplomatulu mare si energiosu.

Anastasiu Panu de fericita memoria s'a nascutu in Iasi la anulu 1821 adeca chiaru pe tempulu desceptarii Romaniei apasate de fanariotii greci, tata-seu Panaite Panu de origine macedo-romana era secretariulu la mitropoli'a din capital'a Moldovei, mam'a lui Anastasiu era vera buna cu mitropolitulu Sofroniu Miclescu.

Scimu bine că pe tempulu acela institutele scolare erau in o stare foarte primitiva; deci Anastasiu Panu n'a potutu sê primésca vre-o instructiune sistematica, — elu si-a facutu invetiaturile in institutul privatu a lui Cuculi din Iasi, unulu dintre cele mai bune institute private ce s'a potutu aflá pe tempulu acela.

Dar cu tóte aceste foarte pucini barbati celebri au potutu sê aiba cunoscintie mai frumoase si o invetiatura mai temeinica decâtu acestu barbatu mare alu natiunei nóstre, elu pe langa talentulu seu celu raru si stralucitu mai posiedea si o ardóre nemarginita pentru totu ce e santu, nobilu si frumosu, si acésta ardóre lu-indemnã sê studieze necontentu, órele de repausu ale sale erau órele studiului celui mai seriosu.

Carier'a sa de activitate si-a inceput'o ca ampoiatsu intr'o functiune inferióra, adeca la anulu 1840 esíndu din scóla sub domnirea lui Mihaiu Sturza fu denumitu judecatoriu la tribunalulu de Husi in judetiulu Falcíiloru, si ca atare numai decâtu se distinsé prin iubirea sa de dreptate si naintarea natiunei. Cu tóte că ministrulu de atunci oprí ori ce reforma, ori ce inoire in cele oficióse, Panu neincetatu lucrá pentru strafarmári corespundietórie spiritului tempului innaintatoriu si 'nainte de tóte se nisul ca sê introduca cuvinte romanesci in loculu celoru straine cari se incuibasera peste mesura mai alesu in limb'a oficiatelor, apoi pentru iubirea sa de dreptate, ceea ce erá o raritate mare pe tempulu acela, curendu si-cascigã stim'a si iubirea poporului mai alesu, si din acésta cauza guvernulu vrendu nevrendu adeseori l'a intrebuintiatu tramitiendu-lu ca jude impaciuitoriu in mai multe cause, cari prin tactic'a lui cea fina si vorbirile sale cele intiepte si convingatórie incetara de a mai fi obiecte de certe si procesu intinse in decursulu mai multoru ani, elu le resolvá asié, că ambele parti litigante se semtiau multiamite.

Dar ar trebui sê scriemu tomuri intregi pentru ca sê potemu aretá activitatea lui Panu si chiaru in fazele cele mai principale. Vomu cautá dara ca in acestu cadru marginitu sê amintimu numai câte-va fenomene mai distinsé din viétu'a laboriósã a acestui barbatu mare.

Ca ampoiatsu vedemu că de la functiunile cele mai inferióre graduatu s'a innaltiatu la cele mai superióre, dar acésta innaintare nici candu n'a fostu ajutata de protectiune, că-ci fiindu nascutu din sinulu poporului nici candu n'a potutu sê se radieme pe favórele destinate casteloru privilegiate, ci numai pe propri'a sa po-

tere spirituala, carea inse a fostu pré destulu ca sê ocupe carierile sale cu demnitate.

La anulu 1857 luã parte ca deputatu in adunarea ad-hoc, activitatea lui in acésta adunare e data acuma istoriei; numai de cătu apoi in 1858 ajunse in locutienintu'a domnésca. In acésta pusetiune a culminatu glori'a lui Anastasiu Panu, si acésta stéua gloriósã neci candu dupa aceea nu a mai scadiutu, că-ci radiiele ei totu din aceea 'naltímé a incinsu persón'a-i préstimata.

Elu a fostu celu mai devotatu ideei mari de a uní principatele romane, elu a fostu unulu din acei barbati atatu de mari precatu si de rari, cari se sciú inaltu mai presusu de interesele private ale sale, ale tienutului séu chiaru si ale tierei sale, elu a imbratiosiatu caus'a natiunei intregi, a lucratu pentru consolidarea Romaniei, acésta dorintia a fostu visulu de auru alu acestui patriotu escelinte.

Sê spunemu că a mai luat parte la guvernulu si sub domnirea lui Cuza ca primu-presiedinte in ministeriulu celu mai liberalu. Dupa unirea totala a Romaniei sub unu singuru guvernulu pe A. Panu lu-vedemu ca deputatu in corpulu legislativu din Bucuresci, unde impreuna cu M. Cogalniceanu s'a luptatu pentru libertatea, ~~pentru consolidarea si gloria Romaniei.~~

Mai in urma struncinatu in corpu si spiritu dupa atâte lucrári se retrase in viétu'a privata, atunce si aduse aminte si de sine, de restaurarea sanetátii sale, erá inse tardu acuma, trecandu prin atâte diregatorie mari neci atáta nu a sciutu sê se ingrigésca de sine, ca la betranetie se póta vietu'í fara de grigia, acésta a potutu fi singur'a eróre a lui Panu, dar elu sciea sê se ingrigésca numai de natiune si asié trebuiá sê ajunga si elu sórtea apostoliloru, avu sê se lupte cu miseri'a cea mai mare pana candu in vér'a trecuta trecu si elu la cei fericiti repausandu in Viena, abé in etate de 46 ani. Zelosulu nostru connatiunalistu, dlu negutiatoriu din Viena B. G. Popoviciu, impreuna cu stimabil'a-i dómnã, alinara pana in minutulu celu mai de pe urma dorerile acestui ilustru romanu, carele in fine si-respirá sufletulu in bratiile loru iubitóre.

Guvernulu Romaniei se ingrigi ca sê duca corpulu lui in patria si i-a datu cea mai cuvenita onóre la inmormentare, carea atunci erá serbarea dorerósã a natiunei intregi.

CATRA A. B.

Departa sum de tine, departe 'n alta tíera,
 Tu dulcea mea amata, tu angeru scumpu alu meu;
 Da 'n ochii-mi esti pururea de-adormu de me scolu éra,
 Si cugetandu la tine suspinu de dorulu teu!

Unu cugetu, si-su la tine, si-ti vedu frumós'a fétia,
 Si zimbetulu celu dulce si nimbulu angerescu,
 Te vedu ca pe-o aurora, ce-apare-asié marétia
 Ce farmeca cu ochii-i ca stele ce sclipescu!

Te-adoru ca pe o dîna, ce-apare in splendóre,
 Sê faca pentru mine, din lume, paradisu;
 S'aprinde simtiuri bune, o sincera amóre,
 Pe fruntea mea se puna cununa de narcisu.

Ah! te iubescu fetitia, tu dîn'a fericirii,
 Cum Romeo celu sinceru pe Julia-a iubitu,
 Si tu, cu-a ta amóre, unu daru de alu dieirii,
 Facutu-m'ai in lume asié de fericitu!

Viéti'a de-are daruri, a mea remunerare
 Si spirtu de mangaiere tu esti, si mi-vei fi!
 Nu este pentru mine unu daru ca-acestu mai mare,
 Esti fiinti'a, carea póte, viéti'a-mi ferici.

Departa sum de tine, dar' voiu sê vinu eu éra,
 Si 'n dîu'a cununieii, cu doru ne-omu bratîsiá,
 Viéti'a va fi dulce ca-o dî de primavéra,
 Si vomu iubi ferbinte, pan' cerulu ne-a chiamá!

6. Sept. 1865.

At. M. Marienescu

NÓPTEA CEA DIN URMA.

(Din notițiile unui june.)

— Novela. — (Urmare.) —

Sê-mi spuna cineva de n'a sentîtu in viétia candva o dorere grea, dorere obositóre, ce n'are isvoru, n'are cauza si nu se póte espilcá, — si totu-si nu sciu, cum nu sciu pentru ce se 'ntrista si-lu dóre?! Póte insusîrile sufletului meu sunt diferite de a altor'a, dar' eu cunosc, eu am sentîtu ast'a dorere. Acést'a o presupuneam si despre Julia si speram câ dupa câtva tempu ea se va tredî din melancoli'a acea consumatóre si éra vomu incepe sborul, placerile vietii reinserinati mai cu multu dragu, câ-ci bucuri'a e mai magica dupa tempu de dorere.

Ast'a stare in sa vine si trece, dar Julia nu-si mai viné 'n ori. Ea vedea câ eu patimescu, se pareá câ o dóre, si se pareá câ dîce: nu-ti potu da alta consolare decátu o privire blanda.

Eramu la Julia treinsi cu Manescu. Siedeamu si povesteamu, ca amici — si ne desmerdamu ca amoresi. Inaintea nóstra pe o mésa cununi de flori si buchete, ce le impletise Julia demanétia pe róua. Manescu, care érá donatu cu o elocintia poternica si dragalasia, clevetiá multe si diverse, de cununi, de buchete si de flori. —

De tóte ne sciea spune cate-o intemplare amorósa, cate-o aventura umoristica cu atát'a delicatétia, vialitate si umoru. Noi ascultamu si nu-lu acompanianu. Eu priveam la Julia cu óre-care placere amorósa si Julia cu atát'a pasiune, cu asié privire fantastica privea la Manescu. In privirea ei se pareá a se oglindá infinitatea amorului si o lume de doreri. Oh ceriuri . . . cea dintaiá oca siune, cand me suspitónai in Julia.

Me infricai numai de cugetu si-lu departai de la mine; dar oh, jalusi'a daca se trediesce in sufletulu omului nu incéta pana te consuma!

De acì incolo pe langa tóta resolutiunea n'am potutu departá de la mine jalusi'a. Acést'a érá unu verme ce-mi rodea anim'a, sanetatea si liniscea.

Singura cugetarea acea me mangaiá, câ amicul meu Manescu va face tóte pentru mine, si va respinge si amorulu Juliei. Oh dar ce-mi ajunge mie acea, câ Julia nu va poté iubi pe Manescu, acést'a nu-mi va redá mie amorulu ei, acést'a va preface sentiulu Juliei intr'unu amoru fantasticu, intr'o pasiune morbósa ce cu câtu va inaintá mai departe, cu atát'a va fi mai ferbinte, mai necurabila.

Me ascundeam adese, me ascundeam de lume, de ómeni sê-mi plangu dorerea, si am suspinatu si am lacrematu — dar oh lacramile n'ajuta, — n'ajuta lacramile, n'ajuta tari'a, si n'ajuta dóra nici chiar mórtea; câ-ci de este dupa mórte alta viétia plina de fericire, peptulu meu nu s'ar fi deschisu la fericirea acea stérpa, eu si acolo asiu fi plansu dupa Julia.

Séu dóra in beti'a fericirii voiu uitá pre Julia? Oh nu voiu uitá eu pre Julia, sê dormu in mormentu mii si mii de ani, apoi sê me trediescu si s'ajungu la fericirea eterna, si sê me léganu pe valorile ei dieci de mii de ani — si atunci mi-oiu aduce aminte de ea, si atunci voiu plange la suvenirea ei. Oh nici nu-mi dá Dómne fericire pentru care sê potu uitá pre Julia, — mai bine sê suferu o viétia eterna, ca sê uitu câ m'a iubitu Julia odata, ca se uitu suvenirea ei.

Am plansu, si am plansu fâra incetare; — si cand mi-au secatu lacramile; am mersu la amicul meu, la Manescu — oh câ amicul

meu, la Manescu — oh câ amiculu asié e de bunu, in bine si 'n reu — am mersu la elu sê me mangaie. Elu erá inca singuru, care sê me mai mangaie in viétia.

Am mersu la elu. Elu siedea intinsu pe unu divanu cu o negligintia cavaleresca, pe bratiu tienea o legatura de hartí, in cari erau infasiurate souvenirile si aventurile lui amoróse.

— Bine venisi Oscaru! dîse elu si-mi puse unu scaunu sê siedu. Se parea mai rece ca pana acuma, dar omulu care se insiéla odata, adese condamna pe cel'a, care pastrédia cea mai amicabila fidelitate.

Eu nu voiam sê cadu in pecatulu suspitiunei, nu voiam a me dubitá in credinti'a lui si departandu acést'a idea nefericita — siedui.

Trecura, câte-va minute fâra a conturbá óre-care tacerea. Dupa unu tempu incepù elu a vorbí de trebi sociale. Pe mine nu me interesá acelea, si intrerupendu discursulu incepui:

— Oh amice, singuru tu mi-ai remasu cu credintia, in care me incredu. M'am insielatu in ómeni, m'am insielatu in amanta si astfelu mi s'au resipitu visurile, ce cu atât'a lucóre vibrau inaintea junelui. Singura amicití'a e fantóm'a, dupa care voiu sê mai alergu. Dorerea mea e mare, póte nu multe dîle mai am in dereptu, — iubesc-me, cuprinde-me in bratie, sê moru pe sinulu teu.

Oh am cunoscutu eu mai inalta, mai lucitóre bucuría ca amicití'a. Am cunoscutu eu in realu culmea, unde póte ajunge visulu, fantasi'a cea mai in florita — si adi, oh cum se 'ntuneca ceriulu, lumea si pamentulu inaintea mea! M'a insielatu Julia, oh si prin ast'a am devenitu a numai crede in sufletu omenescu.

Manescu ascultá vorbirea mea cu óre-care zimbire ironica, si apoi incepù, câ asié-e viétia, trebuie sê ne dedâmu; apoi éra se abatù la alte obiepte bagatele.

Oh câ nu s'a resturnatu edificiulu pe mine, sê nu fiu vediutu fatí'a, ochii si zimbirea amicului meu Manescu.

Mai sieduii câte-va minute, esî din casa si mersei.

— Adio amice cu credintia!

— Adio Oscaru, dîse elu si inchise usí'a dupa mine.

La mediulu noptii.

E mediulu noptii, or'a umbreloru, ór'a spiriteloru, cari n'au repausu in mormentu, si ambla siuerandu prin aeru, si batu in aripí preste cas'a celui ce móre, — si suspina pe sub ferestile celui ce a remasu de ele 'n viétia.

A 'ncetatu ventulu, a incetatu gemetulu naturei, suspinarea aerului; — dorerea mea e via, dorerea mea nu dórme, nu incéta, — nici gemetulu, nici suspinulu, nici cugetarea mortii. Nóptea e tacuta, numai candu si candu s'aude latrandu câte unu cane. — De viforédia natur'a e crancena, de tace e infiorátore.

Natur'a dórme, — eu vighiediu si plangu la mormentulu fericirei mele. — Dormi natura dormi, plangi anima, plangi! . . .

Asié trecù unu tempu, tempu de dorere, tempu de suspine. Julia nu se mai reinseriná si eu din ce in ce mi-perdeam voi'asi colórea din fatia, din ce in ce mi se inradeciná in anima credinti'a dorerósa, credinti'a de care-mi erá grétia, — si din ce in ce se parea câ mi conturba anim'a unu sentiu oscuru, negru — ce n'am mai sentítu in viétia: desperarea.

Da, desperarea; câ-ci ah, amorulu meu erá o potere ce n'are otara, erá o infinitate, din care numai o carare purcedea: desperarea, apoi mórtea.

Acésta impregiurare me consumá diu'a si nóptea fara incetare, me consumá si eram mai tare a suferí ca a morí; baremu suferinti'a inca erá mai grea ca ori-ce mórte torturátore.

Julia privea adese la mine cu ochii plini de lacrami si nu-mi graiá unu ~~cuventu de~~ mangaere, — se parea câ-e muta, se parea câ-e mórta, se parea o figura, ce o vede unu sufletu sdrobotu prin visu si nu o pricepe ce e.

Ea sciá sentiulu, ea sciá dorerea mea; dar ce se faca. Sciá ea câ pentru mine nu e mangaere, nu e leacu pre pamentu, numai amorulu ei; — si oh amorulu ei! . . .

Ea erá unu angeru blandu, o juna iubita cu o anima nobila. Ea mai multu nu voiá sê me insiele si nu potea sê me iubésca. — Consolare pentru mine ar fi fostu singura aceea, sê-mi dîca cu dulce, asié cum dîcea ea de multe ori: te iubescu, si te-oiu iubí in viétia si in cea lume, dar ea tacea, câ-ci nu voiá sê insiele pe amantulu celu ce o iubea cu fidelitate, cu totu sufletulu. — Sê me iubésca? — Oh io n'o potu condamná. Sufletulu ei o atragea câtra altulu, cum me atrage alu meu câtra ea. Si óre sê-mi fia promisú mie ori-cine 'n lume comorile pamentului, visteriile ceriului, cununa de auru, cununa de radie — asiu fi abdîsu de amorulu Juliei? . . . Ba nu! Oh si Julia iubea pe Manescu cum eu o iubeam pre ea.

— N'ai mangaere pentru mine Julia? in-trebai cu o ocaziune de ea. Julia priví la mine cu ochii plini de lacrami — si tacù.

Oh Julia, spune-mi bine séu reu, — spune-mi ori-ce, draga! dorerea numai in vié-tia ne petrece, in cea lume nu este dorere, nu este plansu si desperare, — eu mi voiu afliá scapare de suferinti'a asta; spune-mi ori-ce.

Julia éra tacù.

Oh câ in anim'a nobila este unu ghimbu ce dóre vedi-
endu nefericirea altuia si in
sinulu, in care veghiédia an-
gerulu moralitatii pure, este
unu ghimbu ce dóre candu
trebuie, baremu fâra voi'a nó-
stra a conlucrá la nefericirea
óre-cui. Nobléti'a Juliei érá
nemafulata; ea nu érá de vi-
na, câ-ci nu mie mi-a menit'o
ceriulu, ea nu érá de vina, câ
anim'a ei nu simpatísá cu
mine, ea nu érá de vina, câ-ci
provedinti'a pe mine m'a arun-
catu in calea fericirei ei, spre
perirea mea, — dar óre-care
sentiu o 'ughimpá, câ-ci eu
prin ea fui nefericitu. — Su-
feriá si tacea.

— Adio Julia! dîsei —
cea din urma intalnire, — a-
dio! — si-mi luai palari'a si
porní!

— In cea lume Oscaru!
strigà Julia abié lacramandu.
Eu esti.

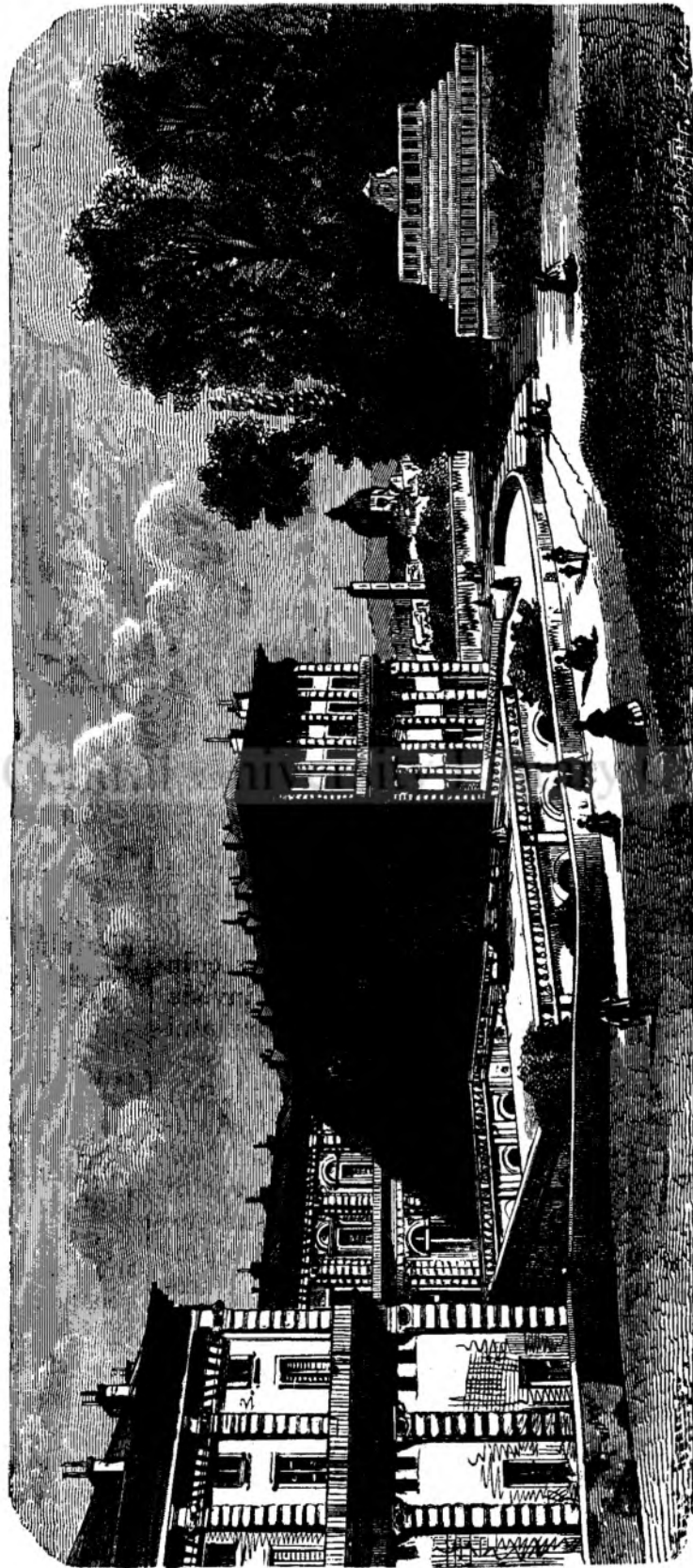
Oh candu va fi ceea lume,
candu va vení ceea vié-tia? . .

Me resolví sê nu vedu
pe Julia mai multu in veci.
Me resolví sê mergu in lume,
sê me prapadescu in patriá
straina, — sê nu sciu de Julia
nimicu pana voiu mai traí pe
pamentu — — si nu-mi potui
esecutá planulu.

Eram delasatu de tóta lu-
mea, eram strainu sub ceriu
fâra Julia, — straianu ca nime-
ne in lume.

(Va urmá.)

V. R. Buticescu.

Palazzo Pitti, castelulu regelni italianu in Florentia.

Istori'a artei.

Artele la Greci.

(Urmare.)

Dar pentru câ vomu visitá mai tardîu ca-s'a si atelierulu lui Fidia, candu i va veni rendulu urmati calea câtra piati'a publica.

Ati ajunsu.

Indesati-ve prin multîme si petrungeti pana la acelu, care atrage atentiunea totoruru prin discursuri inspirate. Uitati-ve la elu. Este betranu si cârnu. Apoi una zimbetu ironicu i incretiesce budiele. Figura urita. Dar entusiasmulu de care este cuprinsu, ce lumina respandesce in trasurile lui! Este Socrate, este Cristu alu anticitatiei pagane, este acel'a, care a propagatu cu cincii secolu 'naintea lui Cristu moral'a evangelica. Vedeti pe acelu june cu figura inspirata de langa elu, alu carui spiritu pare câ-si ia sborulu, la fiacare cuventu alu lui Socrate, intr'o lume nóua, mare si ideala? Este Platone, filosofulu poetu, infidelulu naratoru alu doctrinei lui Socrate. Vedeti inca unu altu june palitu care sórbe cuvintele ce curgu ca mierea din gur'a maestrului seu? Este Lenofonte 'nainte d'a scrie neperitórele opere cari i voru aduce de la admiratiunea lumei supra-numele de „albina atica.“

Sciti inse pentru ce atáta multîme se grupeza in giurulu lui Socrate? Elu vorbesce despre frumosu si toti grecii alérge sê se adape din lumin'a geniului seu.

Ganditi câ ve aflati in alu cincilea seculu 'naintea lui Cristu si ascultati. Socrate invétia pe audítori, câ frumosulu este aliantu'a bunului si a justului, câ frumosulu este principele persistentu alu lucrurilor, câ dieii sunt invidíbili si câ omulu are unu sufletu invidíbilu*), câ sufletulu este mai frumosu de câtu corpulu, câ dieii iubescu sufletele frumóse**), câ adevératii artisti sunt aecia cari producu fiintie insufletíte si indiestrate cu facultatea d'a cugetá si lucrá***). Invétia pe Parasius, pictorulu, câ scopulu artei sale este a representá totu ce este mai amabilu in modelu, adeca caracterulu sufletului; ér pe Clitonstatuarulu lu-invétia câ sculptur'a trebue sê puna amerintiarea in ochii lupatoriloru, bucuri'a in ochii invingatoriloru; intr'unu cuventu sê se serve de forme pentru a esprime actiunile sufletului.****)

*) Senofonte. Memorabilele. Cartea IV. Cap. III.

***) Senofonte. Banchietul. Cap. VIII.

****) Memorab. Cartea I. Cap. IV.

*****) Memorab. Cartea III. Cap. X.

Strabateti acum singuri tóta Grecia si veti vedé pretutindene frumosulu plasticu si frumosulu moralu adoratu si cautatu.

Acestia sunt Grecii, poporulu celu mai frumosu din lume si adorandu frumosulu ori unde lu-afla. Domnedieu dar este care a facutu din tíer'a loru teatrulu celu mai stralucitu alu arteloru si sciintieloru, pare câ a facut'o dupa planulu museloru.

Superioritatea de care se bucura Grecii vechi, in cultur'a arteloru si sciintieloru, o detorescu la mai multe cauze: clim'a loru cea dulce, frumusetiea plastica si morala, amorulu ce aveau pentru frumusetiea loru, constitutiunea loru politica, situatiunea geografica, stim'a si admiratiunea ce aveau pentru cei cari cultivau artele si sciintiele.

Uitati-ve la unu Grecu. Ce armonía in corpulu lui! Ce aeru de blandetie si maiestate in tóte trasurile lui! Uitati-ve in ochii lui. Ce senitate de sufletu, ce dulcétia de caracteru se refrangu si se marita cu graci'a frumusetiei esterióre! Óre imaginatiunea artistului póte sê nascá ce-va mai frumosu de câtu o Vinera, unu Ercule, un Jupiteru, unu Apolonu, unu Socrate murindu pentru adevéru, unu Aristide, unu Leonida, — modele eterne pentru frumosulu plasticu si moralu? Nu! si artistulu grecu afla modelele acestea intre compatriotii sei. — Dar

ce au facutu artistii greci, multiamita lectiuniloru lui Socrate? Au maritatu frumusetiea plastica cu cea morala: acésta le-a fostu tipulu, idealulu frumosului adevératu. Tóte operele Greciei sustienu acésta. Uitati-ve la Partenon: colónele lui pare câ imitu graciósele undulatiuni ale Vinerei. Uitati-ve la amforele cu cari aduceau apa de la fantana séu in cari tieneau vinulu: ce forma graciósa si ce elegántia in tórtele loru! Pare câ vedemu o nimfa 'nainte d'a intrá intr'unu fluviu ca sê se scalde, radicandu bratiele cu gracia ca sê-si inóde perulu pe capu.

Vreti o proba si mai mare despre simtimentulu artistului grecu d'a imitá frumusetiea umana? Éca ce díce Vitruviu, vorbindu despre ordinea ionica:*)

„Colón'a dorica represinta in edificiu proportiunea, forti'a si frumusetiea corpului umanu. Mai tardîu grecii radicara unu templu in onórea Dianei. Voindu ca colónele sê aiba ce-va mai placutu si mai nou, le-a datu dupa aceea-si metoda, tóta delicatétiea corpului femeiei. Antâiu au luat u opt'a parte din ináltîmea loru pentru a le face diametrulu cu scopulu ca ináltiarea

*) Vitruviu. Cartea IV. Cap. I.

sê fîa mai graciósa. Le-au pusu pe nisce base a caroru forma erá spirala si cari imitau incaltiamintea; au infrumsetiatu capitululu cu tórtre cari represintau cóm'a, ale carei plete undóse cadeau la stang'a si la drépt'a; au infrumsetiatu apoi fruntea colóneloru cu cimesuri si festonuri, represintandu vitiele de peru asiediate cu gracia si arte; apoi din susulu tigelui pana josu au coboritu canelure cari imitau cutele Cochiei la femeii. Asié s'au inventatu aceste dóua genuri de colóne: unul a inprumutatu de la corpulu omului mandrétiea si simplitatea; altulu de la femeia delicatétiea, ornamentele si graci'a . . . Acésta colóna, ai carei inventatori sunt Jonianii, s'a numitu jonica.

Dar pentru ca grecii sê ajunga la inventiunea acestoru frumóse ordine, au inceputu de la simplitatea necesaria. Au inceputu si ei de acolo unde vedemu asta-di pe tieranii nostri: colónele la inceputu nu erau de câtu stâlpîi cari sustienu strésîn'a caseloru si a bisericiloru. Tieranii romani, sciindu, câ stâlpîi, fiindu de lemn, potu sê putrediesca, potu sê se afunde in pamentu, potu sê alunece de sub stresina. Dar ce facu ei? Imbina capulu de josu alu stâlpului intr'o bucata de lemn, buturuga séu pétra; ér la capulu de susu facu totu asemenea. Adausulu de josu nu este altu ce-va de câtu o base, ér celu de susu capitululu. Acesta este necesariulu. Vine apoi ornamentulu. La cea mai simpla casa tierenésca déca ve uitati, vedeti câ represinta si ea unu sentimentu de infrumsetiare: stâlpîi sunt séu netedi, séu sapatu ca colón'a ionica, séu ornati cu cercuri, sapatu spirale, frundie de vitia, etc; basea este si ea asemenea ornata; dar mai tóta atentiunea pentru infrumsetierea stâlpului, o vedemu concentrata la capatâiulu de susu séu capitululu. Ací vedemu ornamentele cele mai variate. Unele ne amintédia colónele grece. Altele represinta capete de balauri, heruvimi, lucruri de cari este capabila imaginatiunea artistului plugariu.

(Va urmá)

Gr. H. Grandea.

Femeile indiane.

Femeile indiane crescú cu totul in nesciintia, si prejudetiele cele inradecinate 'n densele impedece totu binele, ce giurstârile aru poté produce pentru cultur'a loru. Ele sunt frumóse — pana sunt tenere; imbetranescu inse cu anulu alu 30-le séu 35-le si mai nu e de ajunsu neci unu cuventu, de a poté descrie câtu de urite

devinu ele, — câ-ci nu a rare ori sémena cu strigóiele poporului romanu. Etatea infloririi frumsetiei loru tiene de la anulu alu 12-le pana la alu 18-le. Pana ce durédia graciele loru, intrebuintiédia tóte midilócele spre a le mari; toalet'a loru e pompósa si esintie aromatice si colori folosescu in mesura fórtre mare. Tali'a loru eleganta e acoperita de o tiesetura usióra, adese infrumsetiata cu margele si juvele, si totu-deauna impodobita cu auru si argintu. 20—30 de coti de musselinu de auru si argintu sunt obdusi pioresce in giurulu trupului, tóta miscarea inse o lasa libera. Bratiele cele góle sunt acoperite cu juvele pretfóse, in asemenea si grumadii, mânele, piciórele, urechiele si nasulu. Intre portulu femeiloru din Hindu si a Mohamedaniloru e o deosebire mica; acestea din urma pórtu ciórci largi de matésa séu musselinu de auru, si pe capu cârpa din musselinulu celu mai finu. Neci odata nu-si rumenescu faci'a, ci-si colorescu unghiele, palmile si talpile picióreloru galbenu séu in colórea rosei. Femeile din Hindu si-depingu o flóre séu unu ornamentu pe frunte. Oleuri aromatice se intrebuintiédia in abundantia. Perulu e preste totu frumosu, lungu si fórtre negru; totu-deauna lu-pórtu pe frunte despartítu si din deretru invertitu in unu nodu delasatu.

Pe femeii nu le 'nvétia nemica, ma a rare-reori scíu si cetí. Totusi aréta geniu mare si talintele cele mai stralucite. Ele au fórtre mare aplecare spre invetiare si povestile si naratiunele loru sunt de unu cuprinsu surprindietoriu poeticu. De la parintii si fratii loru si-castiga câte o cunoscintia, carea pre unu europeanu cu atâta mai tare lu-suprinde, deca scie, câ nu e fruptulu unei cresteri grigite.

Trasur'a cea mai impozanta in carapterulu femeiloru indiane e curagiulu, bucuri'a de a se sacrá, devotamentulu si nobléti'a de sufletu, cari ni aducu a minte istoriile cele mai miscátore de anima a anticítatii romane si grece.

Inainte cu pucini ani caletorira doi oficiari anglesi din launtrulu tierci pe ap'a catra Calcuta; pe drumu unulu bagá de séma, cumca i-a peritu mai multe juvele si nesce bani. Prepusulu cadíu pe unu baiatu, carele avea intare libera in Cajiita, (chilía pe naia). Cercetarea se incepú si se luara mesure aspre in contra baiatului fara inse ca sê se póta scóte ceva din elu. Mam'a baiatului, o femeia frumósa, de origine nobila, antái'a sierbitória a sociei oficiariului, intarea, cumca fiulu ei n'ar fi in stare a poté face o astu-felu de reutate. Preste mai multe dñle dupa ce prepusulu a disparutu, femeia erá fórtre trista,

si se pareá, cã ar fi voitu sê vorbésca in secretu cu fiulu seu. In o dî venì in chilíá, si se 'ncercá a se apropiá de mész'a, unde de comunu jaceau obieptele. Langa mész'a i caditù din vestmentu un'a din bratietele cele pretíose si perdute. O declarara de causatorea furtului, inse se jurá, cã nu e vinovata. Se intrebuintiara rugári, amenintiári si promisiuni, ca sê spuna, de unde a capetatu juvelele; inse tóte indiedaru. In fine strigà oficiariulu desgustatu cã, déca nu va marturisí de voia buna, o va tradá judetiului celui mai de aprópe, si tortur'a o va constringe spre marturisire. „Tortur'a“! strigà ea cu surisu despretiutoriu, cugeti Domni'a ta, cã o mama din Hindu se teme de tortura? suferintiele iadului nu voru scóte din mine neci o marturisire.“ Cu cuvintele aceste pasî descultia pe o mész'a de carbuni infocati, si statù pe ei fara de semnulu celu mai micu alu dorerii, pana candu o luara cu puterea de pe ei. Piciórele-i au fostu ranite infricosiatu si unflate, ea inse se pareá a nu pune neci unu pondu pe suferintie, nu voiá a intrebuintiá medicina, si mergea si acuma ca si mai 'nainte descultia pe sub acoperementulu naiei incóce si 'n colo.

Caletoriulu Tavernicu povestese o asemenea intemplant. Pe candu eram la locutienintele din Pát'n'a, díce elu, vedii o aventura straordinaria. O femeia fórté frumósá si tenera, abié de 22 de ani, pasî in launtru si se rugà de iertare sê se póta arde cu barbatulu seu celu mortu. Locutienintele compatimiá teneréti'a si frumóséti'a ei si se nediuia a o abate de la propusulu seu; nesuccediendu-i acésta, o intrebà superatu, cã óre scie ea cum dóre arsíti'a focului, si cã óre arsu-si-a ea vreodata degetele? Nu nu strigà ea fanatisata, nu me temu de focu; lasa sê se aduca o faclíá inlauntru.“ Viediendu locutienintele, cã neci in unu modu nu o póte abate de la propusulu seu, demandà a se aduce o faclíá ardietória. Indata ce se aduse faclí'a, fugì spre ea, si si-tienù man'a in flacara. Fara de a-si stramutá trasurele fetiei sale, lasà sê i se arda braciulu pana la cotu.

Eseemplele amintite sunt firesce numai documintele unei puteri extraordinarie preste nervi si simtieminte. Paginele istoriei din resaritu contienu atâtea fapte de acestea ale femeiloru eroice, incãtu omulu neci nu póte alege intre ele.

Pe tempulu gloriosulu imperatu din Delhi, Allah-ed-din, cu predicatulu Secander Sani (Alesandru alu II-le), succése óstei imperiale in anulu 1304, dupa unu asediu infricosiatu de 6 luni, a ocupá Tschittur, fortaréti'a cea pana aci necuprinsa. Radscha celu invinsu fu aruncatu

in temniti'a palatului imperiale din Delhi. Acuma se facù cunoscutu in curtea imperiale, cumca lui Radscha i-a succesu a-si ascunde din 'naintea invingatoriloru fiic'a sa a careia frumósétiá neasemenávra si cultura nu avea parechia. Parintele ei inse in atát'a o pretiuia, incãtu neci unu barbatu nu tienea de demnu pentru dens'a. Fapt'a acésta interesanta venì si la cunoscinti'a imperatului, si-lu cuprinse o pofta ferbinte de a posedé frumóséti'a cea laudata. O diumetate de anu elu totu a induplecatu pre captivulu Radscha cu promisiuni feliurite, si pre urma i propuse a-si rescumperá libertatea cu pretiulu ficei sale incantatóre. Pana candu inca Radscha nu si-a fostu perdutu puterea, ar fi respinsu cu dispretiu prepusulu infamu alu imperatului; dar intre asemenea impregiurári invingandu-lu temerea de o mórte crudela de o parte, éra de alta parte supunendu-se promisiuneloru de avutíi nemarginite si onori, se accomodà poftéi imperatului, si-i facù cunoscutu asilulu familiei sale. Numai de cãtu se tramise unu nuntiu regescu cu o epistola scrisa de man'a lui Radscha ca documentu, spre a cercá famili'a si a aduce fét'a in curtea imperatésca.

Faim'a acestei tocmeli inse venì la audiulu familiei inca innainte de ce ar fi afluatu nuntiuulu asilulu ei. La inceputu famili'a a detiermuru unanimu, a inveniné pre ~~sermura~~ fét'a, ca uniculu midilocu de a incungiurá rusínea acestei tocmeli profane. Fét'a inse, totu atát'a de avuta in spiritu, cãtu si indiestrata cu frumósétiá, a creatu unu planu de a-si mantuí onórea si libertatea parintelui seu. Tramise pe vestetitoriu la parintele seu si la imperatulu si declarà, cumca primesce cu bucuria nespusa ursit'a cea marétia, ce i s'a facutu si cã numai decãtu va porní catra castelulu imperatescu, insocita de tóte sclavele si sierbitórele sale.

Nuntiuulu i-au datu onórea cea mai mare si-lu retramise la domnulu séu cu donuri pretíose si asigurári respektuóse a supunerei si amórei sale. D'abé s'a indepartatu nuntiuulu, si numai decãtu conchiamà tóta suit'a la unu svatu si si-formà o banda de barbati dintre cei mai eroi si indresneti.

Fiesce-caruia i-a demandatu a se provedé cu unu rendu de vestminte femeiesci, care sê-lu póta portá preste armele sale. Dupa ce tóte s'au pusu in ordine buna, fét'a se suì pe elefantulu de caletoritu si plecà spre Delhi, unde fu primita cu cea mai mare onóre, si intrà impreuna cu tóta suit'a sa pe pórt'a palatiului imperatescu fara de a-i visitá, pentru cã nu apareá neci unu suspectu. Pe candu ajunsera acolo, éra tocmala

mediulu noptii, si imperatulu iertà in urm'a rugamintelorù celorù întetitorie a le fetei, de a poté vedé numai decàtu pre parintele seu, si a deslegá catusiele. Indata ce se aretà Radscha, barbatii cei mascati sarira, si pana candu par-tea cea mai mare macelà pe toti sierbitorii sul-tanului, ceialalti apucara mai antâiu pre uimi-tulu Radscha, lu-dusera dimpreuna cu fic'a sa la ostasii escortati in curtea cea din afara, unde stateau cai pregatiti pentru ei. Cu cea mai mare iutiéla se pusera pe ei, calopara prin ce-tate si eschiamara: „Salute gloriosului imperatu din Delhi! Pace domnului sortii! Faceti locu pentru eliberatulu Radscha din Tschittur!“ Stratagem'a acésta a succesu fórte bine. Rad-scha din Tschittur si eroic'a sa flica scapara, si se aruncara sub scutulù potintelù Gvalior. Pe tempulu acela frumós'a principésa n'a fostu mai betrana, de càtu de 15 ani.

(Finea va urmá.)

Alesiu Olariu.

BUCHETULU DE RÓSE GALBENE.

(Novela de Alfonsu Karr.)

(Fine.)

Altcum du-te la Noemi, marturisesce-i, c'o iube-sci; ce e dreptu nu-e lucru nou; dar odata totu trebuie sê i-o spuni.

Asta asié merge. Apoi mai departe o intréba, câ iubesc-te si ea? Si déca ti-va respunde: da — cum naib'a sê nu te iubésca, pre unu omu teneru, de ome-nia, a caruia minte, anima i sunt la locu: atunci o róga sê astepte dupa tine trei ani, si-apoi me insciin-tiéza despre asta. Tóte aceste decumva se voru intem-plá asié, ti-promitu, câ din cealalta casatoria nu s'a alege nimicu; voiú efaptui sê ajungi in altu regimentu; si preste trei ani si in contra opunerei tresnetului si-a iadului voiú face se te 'nsori. Intielesu-ai?

— Intielesu, iubite unchiule, dar sê-ti spunu, ce cugetu mi tocà acuma prin creri.

— S'audîmu?

— I voiú scrie.

— Lucrulu teu; mie mi-castiga in scrisu invoieira ei; apoi de-acolé 'n colo grigea mea.

Cu anima impacata parasii chil'a, si me grabii catra locuinti'a mea sê scriu epistol'a. Epistol'a numai decàtu fu gata, inse cum voiú poté face s'ajunga in manile ei?

Luai unu buchetu de flori galbene, mi-impaturai frumosielu epistol'a, si o bogai in midiloculu buchetu-lui. Dvóstra zimbiti, inse mie asié mi-pare ca si cum numai eri asiú fi scrisu epistol'a. Dupa ce mi-am mar-

turisu amórea o-am rogatu pentru amóre reciproca, si pentru asteptare de trei ani.

In urma mai adausei, ca in aceea séra sê-si puna la sinu o rósa din buchetu, câ-ci numai asié voiú avé curagiu de a vorbi si de a spune unele si altele, ca sê ne fia asecurata fericirea.

— In midiloculu buchetului ai pusu epistol'a? — intrebà dóm'n'a Lorgerel.

— In midiloculu buchetului, dómna.

— Si dupa aceea?

— Dupa aceea sér'a m'am dusu la Noemi, si n'am vediutu rósa la pieptulu ei. Erá pace de tóte, am voiú sê me impuscu, inse unchiulu meu, vediendu-me des-peratu de totu, nu me lasá nici pre-o clipa din aintea ochiloru; me puse in cocia, apoi mersei de-a dreptulu in Clermont, unde unchiulu meu remase optu septe-mâni langa mine. Acolo legaramu amicétia cu oficiri; si facea tóte, numai ca sê me aduca la alte gandiri. Me asecurá, câ Noemi nu m'a iubitu nici odata, si noroculu meu câ lucrulu s'a intemplatú asié.

— Inse, unchiule — lu-intrerupsei eu — Noe-mi erá de totu fericita, séu macaru se parea a fi ast-felu, candu intrai in chil'a.

Ba, ce e mai multu, mi-a aruncatu in ochi, pen-truce vinu asié tardîtu, si cu asié fragedîme multiamî pentru flori.

— Muierile si-iubescu adoratii lorù, inse sunt ómeni catra cari ele pre langa tóta amórea respektivi-viloru nu sentiescu atragere. Ací e chiar casulu acest'a.

Cu 'ncetulu m'am alinatu, si m'am impacatu cu sórtea. Mai tardîtu am luatú de muieré fét'a colonelului destinata mie. Preste optu ani mi-mori muieréa, eu remasei veduvu si asié traescu de atunce. Unchiulu meu, asupra caruia sórtea mea a eserciatu cu multu mai mare impresiune, de cum cugetam eu, intre aceste asîs-dere mori.

Noemi mi-e cugetulu celu mai placutu inca si acuma. Asié stâ in aintea mea, ca si atuncea, in vâr-st'a sa de 17 ani cu ochii sei cei negri, frumosi. Se póte câ ea demultu jace in pamentu.

— De-atunci n'ai audîtu despre ea nimicu?

— Nimicu pre lume. Am incungiuratu ori-ce oca-siune, care dóra m'ar fi facutu si mai nefericitu, decum am fostu. Acést'a promisesem si unchiului meu.

— Curiosu! Érta-me, pentru câ intrebú; in ainte de asta nu te-ai numitu Descondraies?

— Nu, ci numai decandu-su domnulu acestui bunu. Numele meu celu adevératu e: Edmundu Altheim.

— Domnedieulu meu! . . . e cu potintia?

— Te indoesci, dómna?

— Ba, dar acuma si Dta scii ce s'a intemplatú de atuncea cu Noemi.

— Ce . . . Dta . . .

— Te potú asecurá, câ Noemi te-a iubitu.

— E cu nepotintia! . . . dapoi ros'a? . . .

— Noemi n'a gasitu epistol'a ascunsa in buchetu.
A plansu cu amaru indepartarea Dta, si mai tardfu conformu dorintiei parintiloru ei s'a maritatu dupa Dlu Lorgerele.

— Dupa Dlu Lorgerele?

— Si dupa mórtea barbatului meu traescu aici suvenirei celei dulci.

— Ce, Dta esti Noemi Amelot?

— Precum Dta Edmundu esti Altheim, si éra-si precum nu esti acel'a.

— O Dómne, cine-ar fi crediutu, câ vr'odata éra-si ne vomu intalni si nu ne vomu cunósce.

— Si pentru aceea ne intalnimu, ca se jocámu la olalta mariasiu.

— Dar buchetulu celu de flori?

— Écata-lu, uita-te numai! — si dómn'a Lorgerele scóse din puiulu mesei cu man'a tremuratóre unu buchetu de flori vestedíte.

— Desfâ-lu — strigà dlu Descondraies.

Si epistol'a, care a fostu ascunsa in decursu de patru-dieci de ani intre flori, cadiu din buchetu.

La acést'a steteau unulu langa altulu, tacuti cu capurile plecate.

Eu voiam sê me 'ndepartu in liniste. Dlu Descondraies asídere se întorse catra usia.

— Nu, acestu focu inflacaratu nu-e e de piepturile betrane. Junetiei se cade amoru, betranetiei amicitia! . . . Pana la revedere! . . . dupa ce ne vomu linisti! Sér'a vietii nóstre, déca Domnedieu voesce asié, póte fi inca frumósá si fericita.

De atunce betranulu celu veselu nu se póte despartí de femeí'a cea amabila. N'am vediutu inca nici odata o asemine relatiune, nici nu sciu cum s'o numescu. Nu-e amóre, nu-e junétia, nici nu-e betranétia si totusi tóte-su la olalta; óre intregi siedu langa olalta tacuti, linistiti.

N'au familii, sunt de totu izolati, n'au grige de nimicu; li-aru placé sê traésca casatoriti, dar nu cutédia.

Dionisiu Coriolanu.

GE-VA DESPRE TOALETA.

Nu este neci unu poporu sub sóre, carele prin atare modu alu toaletei nu ar staruí a se innaltia la unu gradu mai naltu alu frumusetiei si astfelu a face destulu ambitiunii personale, ca asié apoi sê apara mai amabilu. Neci chiar locuitorii cei seraci din America de la média-nópte nu facu esceptiune in privinti'a acésta.

Peruanii cei vechi si-smulgeau barb'a cu multa bagare de séma. Hunii faceau altfelu, densii beliau pelea de pe fati'a prunciloru, ca nu cumva sê li crésca

barba. Cea mai mare vatemare pentru unu indianu din Cuitocu e aceea, déca i se tunde perulu. Gronlandesii, de cumva nu pórtá doliu, séu déca nu s'a retrasu de la casatoria, asídere privescu de dejosire a avé perulu tunsu. Galii cei vechi iubiau perulu lungu si lu-coloriau sê fia rosii; germanii de demultu apretiaiau mai alesu perulu blondinu, si déca de la natura nu érá astfelu, lu-colorau; femeile de pe insulele mariane si-colorau perulu cu unu felu de apa preparata pentru scopulu acesta, — érá indianii intrebuintiau cu asemenea oca-siuni pulvere galbena, — maldirenesele lu-tundeau in fia-care diua, pana ce crescea de totu negru. Unu caletoriu vediu pe unu rege, carele si-facu dóue-dieci de gaure in barba, si in acele pusese siese-dieci de juvele.

Mod'a de a se colorá se pare a fi fórté vechia. Femeile din Florida colorau ochiulu din launtru, precum si sprincenele si genele cu pulvere alba. Elinele si romanele intrebuintiau colóre bruneta. Elinele si turcele de acuma vérsa osu de elefantu in ochi, ca aceia sê apara mai negri; ele se sierbescu la operatiunea acésta, de unu acu de auru séu argintu, cu care vérsa pulverea de osu intre ochi si gene. In Sina ochii cei mici sunt iubiti si damele de acolo facu tóte câte sunt cu potintia, ca ochii loru sê nu fia mari; fetele si-intindu necontentitu genele, ca ochii sê devina mici.

O fatia fara de sprincene ni se pare curiósá, si totusi sunt mai multe popóre, cari si-smulgu sprincenele, asié negri din Sira-Leóna, femeile de pe insula Nicobaru, drasianele, japanesele din provinci'a Fisenu si alte popóre din Asia. Apoi form'a si colóreá sprinceneloru e asídere feliurita. Femeile din Peru le colorédia rosii si albu, cele din Jelo — vénétu, — arabinele — negru; unele dame asiatice le tundu, ca sê-si colorodie altele, inse totusi si-lasa coltiulu sprinceneloru si apoi lu-sucescu sê steie in susu.

Mod'a unghiloru asídere e fórté curiósá. Unele popóre pórtá unghii lungi. Invetiarii si doctorii din Sinesia au unghii fórté lungi, in semnu, câ ei nu sunt siliti a lucrá. Herodotu amintesce de unu poporu, care si-taiá unghile la man'a drépta, pana candu din contra la man'a stanga le lasá ca sê crésca. Unu caletoriu vediu nesce siame saltatóre, cari aveau unghii lungi de arama intarite de vârfulu degeteloru. Asta inca e moda.

Damianu Dragonescu.

Ce e nou?

* * * (Diel'a Ungariei.) Majestatea Sa imperatulu primí mercuri in 23 l. c. deputatiunea dictei Ungariei, tramisa in privinti'a patentei din 28 decemvre. Imperatulu respunse, câ prin unu rescriptu va linisci dore-rile cauzate in patria prin patent'a numita si cumca dupa complanarea recipróca a afaceriloru esentiale, se va denumi ministeriulu ungurescu.

* * (*Maj. Sa imperatulu*) a respunsu dlui dr. Ratiu in audinti'a din 31 decemvre; aceste: „Contezu pe credinti'a dvóstre si in viitoriu; éra dorintiele si cererile romanilor le voi considera.“

* * (*Din Abrudu*) primimu scirea, cá in casin'a de acolo la 13. jan. se tienú o petrecere viala, cu care ocaziune studintele din Beiusiu Ionitia Badescu declamá o poesia, care facú sensatiune placuta in toti ascultatorii.

* * (*Ministrulu de finance,*) contele Larisch si-dede dimisiunea, care fu si primita.

* * (*De la Bucuresci*) se scrie, cá tat'a domnitoriului Romaniei, fostulu ministru presedinte alu Prusiei, in dílele aceste va sosi acolo, unde va petrece in decursulu carnevalului. Chiar acuma cetimu intr'o fóia, cá tat'a domnitoriului se alese deputatu in orasiulu Tergoviste.

* * (*Subcomisiunea dietala,*) esmisa in caus'a nationalitátiloru, sambeta dupa médiadi (19 jan.) a tienutu o siedintia sub presiudu lui Paulu Nyáry. Noi affámu, cá esmisii deputatiloru romani cu esmisii deputatiloru serbi pentru facerea unui proieptu comunu in caus'a nationala, in septeman'a trecuta si-au gatatu operatulu, si audímu cá in acestu operatu sunt suscepute tóte principiile staverite in proieptulu facutu de insotírea deputatiloru romani.

* * (*Dlu V. Alesandrescu Urechia*) fu destituitu de la directiunea ministeriului cultelor. Acésta fapta causá multa indignatiune intre ómenii de litere de la Bucuresci si provocá din partea studintiloru universitátii si a mai multoru cetatiani o manifestare in favórea dlui V. A. Urechia. O demonstratiune cu tortie se facú in 9. jan. sér'a la dsa, spre a-i esprime simpatiele junimei si multiamirile pentru modulu cum a sciutu a-si indepliní misiunea, pe tempulu cátu a fostu la directiunea ministeriului.

* * (*Emigrantii*) Mihaiu Horváth si Nicolau Puky in septeman'a trecuta sosira la Pesta. Celu d'antáiu fu de fatia in siedinti'a cea din urma a academiei scientifice.

* * (*Sciri din Miramare*) spunu, cá sanetatea imperatesei Siarolta e totu mai favorabila. Nu demultu medicii tienura unu consiliu, in care toti cei de fatia erau de parérea, cá imperatés'a de siguru se va vindecá.

* * (*Balu nationalu.*) Amintiramu intr'unulu din numerii trecuti, cá tenerimea romana de la universitatea de aici, si in anulu acesta va da unu balu pentru ajutorarea teneriloru romani lipsiti. Acuma potemu sê mai adaugemu, cá balulu acesta se va tiené in 16 fauru. Comitétulu arangiatoriu, precum audímu, se nisuesce, cá înainte de balu, precum in anii trecuti asié si acuma, sê arangedie unu concertu, — si speré-dia, cá stimat'a nóstra artista, domnisiór'a Elisa Circa trecandu p'aice la Parisu, va avé fragedímea de a onorá cu participarea sa concertulu tenerimei si a ne incantá de nou cu artea sa.

Literatura si arte.

* * (*„Amiculu Poporului.“*) Cetimu in „Concordia“ cá la „Amiculu Poporului“ pana acuma inca nu s'au adunatu atáte subscrieri, ca fóia sê pota esí.

* * (*Drama nationala.*) Stimatulu nostru colaboratoriu si poetu eminente, dlu Gr. H. Grandea fini o drama in tóci acte si in versuri, intitulalta: „Fiulu lui Alesandru celu bunu, domnulu Moldovei.“ Acestu opu pretfosu se va tramite nóue spre publicare.

* * (*Poesii romane francesce.*) O parte din poesiile dlui Gr. H. Grandea se va publicá acusi in traducere francesca in revist'a treilunaria de la Brúselu. Poesiile voru fi urmate de unu studiu a supra literaturei romane, scrisu de dlu Alfonsu Le Roy, profesorulu de metafisica, estetica si archeologia la universitatea din Liege, in Belgiu.

Din stralnetate.

* * (*La Nizza*) e atátu de frumosu tempu, incátu in patia se potu capetá si ciresse cópte. Numerulu óspetiloru se totu inmultiesce. Mai alesu sunt multi de aceia, carii patimescu de peptu.

* * (*O istorióra curiósá.*) Unu negutiatoriu teneru din Parisu fu invitatu nu demultu la o familia de la tíera la vênatu. Primí invitatiunea cu bucuria si se duse. Intr'o nópte junele nostru nepotendu dormi, aprinse o sugare si prinse a se uitá pe ferésta afara. De odata diari in curte o figura alba, carea se preamblá in susu si in josu, apoi disparú. In alta dí junele povesti scen'a petrecuta — domnului. De buna séma — respunse acela — cutare servitoriu a voitu sê faca o gluma cu servitórele. In alta nópte figur'a cea albá éra-si aparú, dar de asta-data nu mai multu in curte, ci in — chili'a junelui. Acesta din intemulare nu dormiá inca. Figur'a cea alba se asiediá chiar langa patulu lui, si puse mana sa aprópe de patu. Junele neobservatu i trase anelulu de pe degetu. Nu peste multu apoi figur'a disparú éra-si. In alta dí junele intrebá la mésa, cá n'a perdutu cine-va unu anelu? — Eu am perdutu unulu, — respunse domnisiór'a casei, — si nu sciú cum si unde?“ Dupa médiadi junele vorbi seriosu cu tat'a fetei si i spuse, cá domnisiór'a e — sonambulanta. Mediculu de casa de locu fu chiamatu, si impreuna cu parintii se consvatiura. „Domnulu meu, — díse mediculu catra junele — am sê-ti spunu o vórba intre patru ochi. Leaculu celu mai bunu in contra sonambulismului e casator'á. Domnisiór'a e tenera si frumósá, e unic'a fiica a parintiloru sei, si asié va eredí o avutiá frumósá, ceea ce nu e nenorocire mare. Parintii mi-se pare cá te iubescu. In loculu dtale eu asiú petí fét'a.“ Tenerulu negutiatoriu facú asié, si acuma traiesce fericitu cu soci'a sa.

* * (*Palatiulu espusetiunii din Parisu*) e gata. Obiectele tramise din stralnetate numai pana in 6 martiu se voru primí. Deschiderea solenala se va intemplá in 1 aprilé.

* * (*Garibaldi*) dupa scirile foiloru italiene s'a dusu la Candia spre a luá parte in luptele rescolatiloru. Unu fiu alu seu s'a dusu inca mai demultu acolo, ér densulu se dechiará, cá si intr'o corfa va inotá la Candia.

* * (*La Parisu*) in 13 jan. se tienú balulu insotírei germane de ajutorintia, in asié numitulu „Grand Hotel.“ Multe natiuni erau reprezentate. Intre óspeti se infatisiá si principele Metternich cu soci'a sa. Decoratiunile straluciau pomposu, dar voiosi'a nu pré erá in gradu mare. Vestmintele erau splendide. Crinoline nu se pré poteau vedé, aceste sunt acuma esilate din balurile de la Parisu. Rochiele erau inguste, dar cu atáta mai lungi schlepurile. Mod'a femeiesca rechiamá in memoria tempulu lui Ludovicu XV. Renumit'a Pepita di Oliva asisdere fu de fatia in balulu acesta, imbracata in haina de metasa alba si grea, infrumsetiata cu diuntele de la Brúselu.

* * (*In tuillerii*) la 16 jan. se tienú balulu celu d'antáiu in carnevalulu acesta. Imperatulu si impera-

tés'a se infătșiara la diece óre, cand cei invitati acuma toti erau de fatia. Imperatés'a erá imbracata in vestmentu de colórea cenusiei, cu garni ture de dintele, si avea numai putíne juvele. Perulu ei erá peptenatu fórte simplu si numai o camelia alba avea onóre a-i fi pusa in peru. Dar in mâna tieana unu buchetu pomposu de flori procurate de princes'a Metternich din Nizza. Imperatulu mai multu conversá cu ambasadorulu prusu si rusu. Dantiara dóue cvadrile, si la média-nópte imperatés'a se retrase in salónele sale, unde câte-va dame de curte o urmarira. La o óra sal'a cea pompósa fu góla. Principele Napoleonu, principesele Clotilda si Matilda nu luárá parte la balu.

*** (Resbelu femeiescu in miniatura.) O fóia din Osnabrück scrie, câ in 13 jan. femeile de acolo au arangiatu unu balu — fara barbati. Da, erau de fatia multe femei tenere si betrane, inse neci unu barbatu. Acésta fu o demustratiune in contra domniloru oficieri de acolo. Toti orasienii vorbescu acuma despre balulu acesta, ma s'a gasitu si unu poetu, care a facutu dint'ensulu unu eposu comicu.

** (Patru sute de romanuri intr'unu anu.) In Anglia in anulu trecutulu aparau trei sute nóue-diece de romanuri, intre cari cele mai multe sunt de trei tomuri. La aste mai vinu a se adauge o suta de opuri, cari multu putienu se tienu de romanuri. Cine ar fi cuge-tatu, câ englesii cei seriosi cetescu asié de tare beletristic'a!

** (Ingres) renumitul pictoru francesu a moritu in septeman'a trecuta la Parisu. Inmormentarea se intemplá joi. Conductulu porní din biserica Tomei, si petrecú cosciugulu in mormentariulu Pére Lachaise. Langa cosciugulu mersera multi ómeni vestiti, apoi urmá famili'a repausatului, poeti, scriitori, diuaristi, pictori, si alti respresentanti ai literaturii si ai artei. Afara in mormentariu se tienura mai multe vorbiri, intre cari cea mai frumósa erá, vorbirea lui Beulé, membrulu institutului.

** (O fóia din Bruselu) scrie urmatóarele: Imperatulu si imperatés'a francesiloru astetera nu demultu la representatiunea piesei Mignon in Opera comique. Se intielege de sine, câ o mare parte a publicului constá din ómenii de la curte si din agintii pólitíali. De asta-data inse se potú observá o inoire picanta. Mai multi aginti ai oficiolatalui de siguritate erau imbracati de coristi, carii se indesara intre ceialalti coristi. Acesti din urma cu atátu mai tare fura suprinsi prin inmultírea loru, câ-ci venindu rendulu la cantatu, coristii cei noi neci nu-si cascara gurele. Dupa finirea representatiunii densii disparura, si in sér'a urmatóre corulu éra-si se reduse la numerulu de mai nainte.

** (Ristori) renumit'a artista dramatica acuma debutédia in America, si dupa ce a facutu furóre mare in Bostonu, Philadelphia, Baltimore, Washington scl. se rentórse éra-si la New-York. Ristori din lun'a lui septemvru, de candu petrece in America, si-a cascigatu cam la 100,000 de dolari.

** (Serbatórea lui Rückert.) In mai multe parti ale Germaniei se pregatescu la o serbatóre care se va tiené in 31. jan. ca in diu'a mortii poetului Fridricu Rückert, cu care ocaziune voru contribuí si la redicarea unui monumentu.

Gacitura de siacu.

De Aureliu Draganu.

ta.	Chiar	tia	sèu-	de-	estì	frum-	ti,
De	pu-	na-	tia,	sè-	poți	scapau	dul-
ti-	de-	ta	pi-	na-	ce-	da	Cu
in-	na-	De	ve-	si-	ri-	e-	ca
ti-	spànu	ca	rè-	ta,	in-	ta	Flo-
tu-	ma-	ri-	fai	ci-	tia.	mai	cu
ti,	-	de-	tu	si-	mi-	Da	dre
esti	ra,	de	ta,	man-	ve-	rosi	ta

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

Deslegarea rebusului din nr. 1:

Trage-me in tiépa, taia-me sè moriu,
Inse nu-ti voiu vinde tier'a mosiloru

(Iosif Vulcanu.)

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Maria Popu, Anastasia Munteanu, Ermina Popovicu, Sidonia Ardeleanu, Ecatarina Dima, Maria Pecurariu, Susana Popovicu, Amalia Muresianu, Elena Popu, Irina Dragosiu.

POSTA REDACTIUNEI.

Deva. Epistol'a acea a sositu si respeptivulu de atunce a si capetatu fói'a, cu atátu mai vertosu, câ-ci s'a tramisu si a dóu'a óra.

Dlu G. C. D. in Fagaraslu. Ai sè mai tramiti inca 1 fl. 40. câ-ci pentru fía-care trebue platitu separatu.

Alsó-Kaznács. Amu respunsu inca in anulu trecutulu. Cérca in numerii de atunce. Cele promise voru fi bineprimate de cumva vei avé mai multa grige de stilu.

Cu esemplare complete mai pot emu inca sierbi.

Proprietariu, redactoru, respundiatoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

S'a tiparitu in Pest'a 1867. prin Alesandru Kocsi (in tipografi'a lui Érkövi, Galgóczy si Kocsi.) Piatia de pesci Nr. 9.